

SURDUK

Narod kaže da kad nekog zolja ujede za jezik, kuće mu neće ništa. Narod je uglavnom lažljiv.

Pokušao je da otvori ono bolje oko, odizao obrvom pa i opet nije išlo. Na drugo je bio zrikav i pomalo urokljiv, njime je gledao samo u posebnim prilikama te se zadovoljio jednostavnim okretanjem na leđa i nastavio da spava. Pućkao je usnama, pomalo i zviždukao dišući.

„Čibe! Čibe tamo!“, ritnuo se sve u nadi da bi možda tako odagnao to dosadno što mu je paralo donji porub nogavice.

„Čibe, kažem!“, tad je i pogodio u naslepo ciljano, pravo u njonju. Kuće je odskočilo, obliznulo se i kinulo pa nastavilo s onim što je najbolje umelo – da od nogavice pravi staru krpu.

Trešen i vučen, konačno se predao. Pridigao se koliko da je seo, boljim okom okom osmotrio svet pa nije bio zadovoljan. Začkiljio je onim zrikavim da bi mu se pojasnilo a postalo je još grđe, setio se u koliku se glupost bio uvalio.

* * *

„Ej, lepi! Ajde da ti gatam. Ajde, živ mi bio“.

Nekim čudom je kroz sveopštu gungulu do njega dopro jasan glas. Mahnuo je muzici da se odseče i ustavi, nišanio onim zrikavim okom, tražio odakle je bio prozivan.

„Sve ću da ti kažem. Ako platiš. Daš malo, ja započnem a ti završi sam. Il' plati sve, od volje ti“, tapkala je naspram sebe gde je bilo neugaženo i u jedrom zeleno. Sedela je prekrštenih nogu pod šarenim haljetkom, pozivala šakom, ako slučajno nije baš najbolje shvatao.

Pažljivo je koraknuo u gde je naciljao. Nije bio trešten al' svako dobrobrano nakvašen.

„Gazda, mi da čekamo, ili?“, muzika je već merkala novu žrtvu, nije im se dalo da dangube.

„Begaj! Imam neka posla“, frljnuo je iz šake malo od zvečećeg, da pokupe i ne smetaju više.

Lagano lagano, spustio se u ponuđeno a mekano pred njom. Voleo je crнке, možda više i od seoskih panađura. Stao ju je gledati

prvo jednim, pa onda i onim drugim okom, tražio je razliku. To ga je vazda dobro služilo, šta vidi jednim proveri drugim pa podeli da bi rezultat bio tačan. Ali ne i tad, sve mu se nekako mutilo, preklapalo u istom nejasnom. Opsovao je u sebi poslednju politru vašarske raki-je pa ispružio dlanove.

„Istinu mi pričaj! Da ti kasnije ne bih zanovetao“, mljacnuo je kao iščekujući.

„Drugojačije i ne umem. Al’ da se ne ljutiš posle. Možda ti se ne svidi moja priča“, prešla mu je noktima preko dlanova mazno, toliko da se naježio i štucnuo.

„Pevaj lutko i ne brigaj!“, duboko je udahnuo pa zadržao, da štu-canjem ne urekne gatanje.

Iskrenula mu je dlanove dokle nisu sasvim pobeleli i svaka lini-ja od kuda je vodila pokazala svoj daljni trag.

„Živiš sam, k’o pas. Koliko sutra, možda i prolaješ“, nasmejala se a on izgubio vazduh pa štucnuo.

„Odavde dovde, to ti ništa ne valja“ odmerila mu je dlanom k’o šestarm. „To sve mora da se menja“ pajala je prstima da podeblja

izrečeno, možda i očetka koju od nepoželjnih linija. „Umišljaš da zrikavim okom vidiš bolje, pa ga štediš. Glupost. To ti je od matere ostalo, i ona je verovala u svašta. Ček', ček'!“, iskrivila mu je dlan kao tražeći poseban zrak sunca da bolje osvetli gde se zazor gubio „Pa ti si siroče! Od boga i roditelja, siroče“, sklopila mu je dlanove trenutak pre neg' što ih je istrgao iz njenog zagrljaja.

„Kakva gomila koještarija. A ja muziku otpustio, budala“, pokušao je da se pridigne no je rakija u glavi rekla suprotno. Zaljuljao se u čučnju pa nespreno vratio guzicu travi.

„A sad ždereš, lečiš tugu jer ti je ždrebe upalo u bunar, pa nemaš ni bunar ni ždrebe“, poravnavala je rubove haljetka ne gledajući ga.

Opet su mu se vratili trnci, isti oni kad je čuo to užasno „buć!“. Odmah je znao šta se desilo, ždrebe upalo u bunar. A znao je i zašto je upalo, zato jer je bio po prirodi aljkav, nije na vreme prekovao deru na bunaru, kolika je bila mogla je i kobila da uskoči. Zasuzila su mu oba oka, ono zrikavo jače. Ako išta, štucanja se oprostio.

„Ne brigaj, sve se da popraviti. I najgrđa dera pa se popravi“ opet mu je otvarala dlanove i nije se opirao. „Ali, neće biti baš lako“

bockala je kažiprstom u nekakvu čudnu i poprečnu liniju. „Vidim ti dugačak put, i težak. Ali nećeš biti sam“, gurnula je dva prsta u usta i zviznula po kočijaški. Izdaleka se začuo lavež. Dokasalo je kuće veličine manjeg teleta, šareno i blatnjavo i svo u čičkovima. Selo je pored njega, dahćući.

„Ovde ih imaš tuce“, izvadila je odnekud u marami svezana jaja. „Livadom pravo, pa do bresta. Tu skreni desno. Ili levo, od volje ti. Ali moraš preći preko brega pre neg' što zajašeš goru. Kad budeš bio na gori, ništa lakše, samo se spusti s nje. Onda udari kud ti je volja, pa ćeš već naći nekog ko ta jaja čeka podno surduka. Eto“, otresala je travke s haljine, ustala kao da bi krenula, pa i otišla.

„Ali... Barem jaja da platim!“, ponudio se kao da bi krenuo za njom ali su noge i dalje otkazivale poslušnost.

Najednom mu se smutilo. Prilegao je da ga san prevari.

Probudio se na praznom vašarištu, panađur se odavno bio završio. Nekakvo kuće ga je vuklo za nogavicu, tad već svu u fronclama.

* * *

Brojao je prstima, valjda je bio tek treći dan. Pobojao se da bi se jaja možda usmrđela, leto je bilo poranilo, vrućine su kretale. Pride, već je bio opasno gladan. Šta se zateklo u torbaku to je odavno bilo smazano. Sve češće mu je padalo na pamet da podloži vatricu i pogosti se onim što mu je gatara poverila da isporuči. Ali ne, iz nekog razloga se nadao, možda da će i sebi pomoći pa je nosao zavežljaj i dalje, gacao i saplitaio se, ali ga nije ispuštao iz šaka. Pregazio je do tad nekoliko livada, i još više brdašaca. Gora je bila samo jedna, istražio joj je svaki surduk a da ga je pronašao. Pa i opet, niko da ga sačeka.

Sa strane je protrčao zec. Za njim keretina koja mu je, kao, trebala biti od pomoći. Barem je tako bilo rečeno. A ustvari samo je ganjala zečeve. To kad ga ne bi povlačila za nogavicu svaki put kad bi se opružio, potražio malo sna.

Pljucnuo je za njima pa nastavio dalje. Rešio je da će ispuniti pogodbu, pa kud puklo. Udario je kroz obližnju a najgušću šikaru. Tako mu se učinilo ispravnim. Kako je zakoračio u to od podivljale snage zeleno, noga mu je kroz zamaskirano propala u ništa. Dalje je

nastavio suljajući se na guzici, brzom brzinom. Bolela su i leđa i trtica i rebra, tur je bio iskidan da su mu pantalone spadale, ali kad je konačno uspeo da se osovi, iz maramskog zavežljaja ništa nije curilo. Bio je ponosan na sebe.

Podno surduka, iz dimnjaka se povijalo od sveže podloženog. Zagazio je livadom, ponadao se kraju puta. Možda i kakvom obroku.

Pred tarabom su ga sačekali dugoprugaši. Zec je glabao list salate, kuće dahtalo, jedno kraj drugog. Tad mu je po prvi put zamahalo repom.

Odškrinuo je da zaškripe vratanca na tarabi.

„Mast je već vrela, gde si do sad?“, otela mu je maramče s jajima pa utrčala natrag.

Osmotrio je svet onim boljim okom, potom i zrikavim. Nije bilo razlike. Začudio se, ali mu je i bilo drago.

Pratio joj je šareni haljetak do šporeta gde je razlivala kajganu, mirisalo je sve bolje. Konačno, odahnuo je.